

ЗАТВЕРДЖЕНО
Ректор Міжнародного
гуманітарного університету
професор Громовенко К.В.

2022 р.

**Міжнародний гуманітарний університет
Факультет медицини та громадського здоров'я
Кафедра хірургічних хвороб**

Силабус навчальної дисципліни

ОФТАЛЬМОЛОГІЯ

**Рівень вищої освіти
Ступінь вищої освіти
Спеціальність**

**Другий (магістерський)
Магістр
222 Медицина**

Викладачі	Викл. Качурова І.М.
Профайл викладачів	
Контактний тел.	0501984229
E-mail:	
Сторінка курсу у Moodle	moodle.mgu.edu.ua
Консультації	Двічі на тиждень у каб. 204

Силабус розглянуто та прийнято на засіданні кафедри хірургічних хвороб

Протокол № 1 від «30» 08 2021р.

В.о. завідувача кафедри хірургічних хвороб доц. Квасневський О.А.

Перевірено:

Гарант освітньо-професійної програми доц. Купріянова Л.С

Перевірено:

Начальник навчального відділу доц. Райчева Л.І.

Погоджено:

Проректор з науково-педагогічної роботи проф. Гончарук А.Г.

Четвертий рік навчання

Обов'язкові елементи:

Кількість кредитів – 3

Загальна кількість годин – 90.

Годин для денної форми навчання: аудиторних – 40, самостійної роботи студента – 50.

Рік підготовки 4, семестр 7, або 8.

Практичні заняття 34 години, лекції – 6 годин.

Самостійна робота - 50 годин

Вид контролю: іспит.

Анотація курсу

Курс «Офтальмологія» призначений для студентів 4 курсу. Протягом курсу проводяться практичні заняття, що охоплюють широкий спектр важливих медичних проблем.

Метою викладання навчальної дисципліни «Офтальмологія» є викладання навчальної дисципліни є опанування студентами необхідних знань та вмінь, а також дій, для оволодіння етико-деонтологічними основами охорони зору людей різного віку, на основі вивчення вікової анатомії, фізіології органу зору, етіології та патогенезу захворювань, їх класифікацій, особливостей клінічної картини, а також є здобуття та поглиблення знань, вмінь, навичок та інших компетентностей з медицини, необхідних у професійній діяльності, які встановлені на основі освітньо-професійної програми.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Офтальмологія» є вивчення дисципліни «Офтальмологія» є закладення теоретичних основ офтальмології як науки (термінологія, методи дослідження, загальні клінічні симптоми основних захворювань ока, принципи діагностики та лікування, профілактики захворюваності). Крім того завданням є набуття студентами компетентностей згідно до загальних і фахових компетентностей освітньо-професійної програми «Медицина» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 222 Медицина кваліфікації магістр медицини: володіння навичками опитування, здатність до визначення необхідного переліку лабораторно-інструментальних досліджень в офтальмології, та оцінки їх результатів, встановлення попереднього та клінічного офтальмологічного діагнозу захворювання, визначення принципів та характеру лікування захворювань органу зору,

виконання офтальмологічних медичних маніпуляцій, діагностування невідкладних станів і надання екстреної медичної допомоги при очних патологічних станах, ведення медичної документації, здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях клінічної офтальмології, розуміння предметної області та професійної діяльності, здатність до адаптації та дії в новій ситуації, прийняття обґрунтованого рішення, здатність працювати в команді, діяти соціально відповідально та свідомо.

Організація навчання – навчально-тематичний план

№ з/п	Назва теми	Кількість академ годин
1	Анатомо-топографічні особливості органу зору. Функції органу зору. Методи дослідження.	4
2	Рефракція та акомодация. Косоокість. Захворювання повік, слізних органів та орбіти.	5
3	Захворювання кон'юнктиви. Захворювання рогівки, склери. Курація.	5
4	Захворювання судинної оболонки. Захворювання кришталика.	5
5	Глаукома. Захист історії хвороби.	5
6	Захворювання сітківки, зорового нерву. Зміни органу зору при загальних захворюваннях.	5
7	Пошкодження органу зору. Невідкладні стани в офтальмології та невідкладна допомога. Підсумковий контроль.	5
	Разом	34

Лабораторних занять при вивченні дисципліни не передбачено.

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок до теми № 1 «Анатомо-топографічні особливості органу зору. Функції органу зору. Методи дослідження».	7
2	Теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок до теми № 2 «Рефракція та акомодация. Косоокість. Захворювання повік, слізних органів та орбіти».	7
3	Теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок до теми № 3 «Захворювання кон'юнктиви. Захворювання рогівки, склери. Курація.».	7
4	Теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок до теми № 4 «Захворювання судинної оболонки. Захворювання кришталика».	7
5	Теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок до теми № 5 «Глаукома. Захист історії хвороби».	7
6	Теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок до теми № 6 «Захворювання сітківки, зорового нерву. Зміни органу зору при загальних захворюваннях».	8
7	Теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок до теми № 7 «Пошкодження органу зору. Невідкладні стани в офтальмології та невідкладна допомога. Підсумковий контроль».	7
Всього годин самостійної роботи студента		50

Програмні компетентності

Загальні компетентності

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим
- Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
- Здатність приймати обґрунтоване рішення ; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись іноземною мовою
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
- Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків
- Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

Фахові компетентності

- Навички опитування
- Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів
- Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання
- Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку, характеру харчування при лікуванні захворювань
- Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань
- Здатність до діагностування невідкладних станів
- Здатність до визначення тактики та володіння навичками надання екстреної медичної допомоги
- Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів
- Навички виконання медичних маніпуляцій
- Здатність до визначення тактики ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду
- Здатність до проведення експертизи працездатності
- Здатність до ведення медичної документації

Програмні результати навчання

- здобуття особою загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в медичній

галузі на відповідній посаді

- знання психофізіологічних особливостей людини, здоров'я людини, підтримки здоров'я, профілактики захворювань, лікування людини, здоров'я населення
- здатність застосовувати набуті знання, навички та розуміння для вирішення типових задач діяльності лікаря, сфера застосування яких передбачена переліками синдромів та симптомів, захворювань, невідкладних станів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій
- збір інформації про пацієнта
- оцінювання результатів опитування, фізичного обстеження, даних лабораторних та інструментальних досліджень
- встановлення попереднього клінічного діагнозу захворювання
- визначення характеру, принципів лікування захворювань
- визначення необхідної дієти, режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань
- визначення тактики ведення контингенту осіб, що підлягають диспансерному нагляду
- діагностування невідкладних станів, визначення тактики надання екстренної медичної допомоги
- виконання медичних маніпуляцій
- ведення медичної документації, обробка державної, соціальної та медичної інформації
- здатність здійснювати оцінку стану здоров'я людини та забезпечувати його підтримку з урахуванням впливу навколишнього середовища та інших факторів здоров'я
- здатність застосовувати набуті знання щодо існуючої системи охорони здоров'я для оптимізації власної професійної діяльності та участі у вирішенні практичних завдань галузі
- сформованість фахівця з належними особистими якостями, який дотримується етичного кодексу лікаря

Методика нарахування балів при поточному контролі, самостійній роботі та підсумковому контролі.

Організація поточного контролю. Засвоєння теми (поточний контроль) контролюється на практичному занятті відповідно до конкретних цілей. Застосовуються такі засоби оцінки рівня підготовки студентів: комп'ютерні тести, розв'язання ситуаційних задач, трактування та оцінка результатів лабораторних досліджень, аналіз і оцінка результатів інструментальних досліджень і параметрів, що характеризують функції організму людини, контроль

засвоєння практичних навичок. Підсумкове заняття (ПЗ) обов'язково проводиться згідно з програмою навчальної дисципліни протягом семестру за розкладом, під час занять. Прийом ПЗ здійснюється викладачем академічної групи. Оцінювання здійснюється за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно». Мінімальна кількість балів, яку має набрати студент за поточну діяльність під час вивчення розділу, становить 60 балів, максимальна кількість балів - 100 балів.

Оцінювання самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Оцінювання індивідуальних завдань студента здійснюється за умов виконання завдань викладача (доповідь реферату на практичному занятті, доповідь з презентацією на практичному занятті, доповідь на науково-практичних конференціях кафедри, університету, написання тез, статей, участь у Всеукраїнській олімпіаді). Бали (не більше як 10) додаються, як заохочувальні. Загальна сума балів за поточну навчальну діяльність не може перевищувати 120 балів.

Організація підсумкового контролю – іспиту. Допуск до іспиту визначається у балах поточної навчальної діяльності, а саме: min - 60, max - 100 балів. Іспит проводиться викладачем академічної групи або комісійно в разі незгоди студента з результатами атестації. Якщо іспит не складено - встановлюються дати перескладання під час канікул, до початку наступного семестру..

Іспит проводиться викладачем групи та включає:

1. Оцінювання теоретичних знань за складеними на кафедрі білетами, які включають усі теми дисципліни.
2. Оцінювання засвоєння практичних навичок та теоретичних знань за всіма темами дисципліни. Оцінювання практичних навичок проводиться за критеріями «виконав», «не виконав».

Перелік питань для іспиту

1. Зоровий аналізатор, його значення у пізнанні зовнішнього світу.
2. Історія розвитку офтальмології. Засновники вітчизняної офтальмології. Київська школа офтальмології.
3. Досягнення сучасної офтальмології. Видатні офтальмологи: В.П.Філатов, Й. Меркулов, Н.О.Пучковська, М.Л.Краснов, М.М.Краснов, С.М.Федоров.
4. Поняття про абсолютну, професійну та громадську сліпоту. Головні причини сліпоти. Профілактика сліпоти у дорослих та дітей.
5. Сліпота. Показник сліпоти. Навчання та працевлаштування сліпих (УТОС).
6. Формування зорових образів. Роль кори головного мозку у акті зору. Теорії акту зору.

7. Рогівка. Її будова, кровопостачання, властивості та функції.
8. Райдужка. Її будова, кровопостачання, властивості та функції.
9. Війкове (ціліарне) тіло та хоріоїдея, їх будова, функції.
10. М'язи райдужки, та війкового тіла. Сітківка, її будова, функції паличок та ковбочок.
11. Анатомія зорового нерву, особливості його будови та топографії.
12. Кришталик. Його функції, живлення, властивості.
13. Кровопостачання очного яблука.
14. Будова орбіти та її вміст.
15. М'язи повік. Їх функція та іннервація.
16. Будова кон'юнктиви. Клінічні ознаки її нормального стану.
17. Анатомія слезових органів. Методи дослідження слезових шляхів.
18. Зовнішні м'язи ока їх іннервація та функції.
19. Сутінковий зір, його порушення, методи дослідження.
20. Дослідження гостроти зору. Формула гостроти зору.
21. Принципи побудови таблиць для визначення гостроти зору. Кут зору.
22. Периферійний зір та його дослідження. Види порушень поля зору.
23. Кольоровідчуття, його порушення, методи дослідження. Теорії кольоровідчуття.
24. Основні елементи світлозаломної системи ока. Поняття про діоптрію.
25. Види клінічної рефракції. Роль зовнішнього середовища в формуванні рефракції. Методи визначення рефракції (об'єктивні та суб'єктивні).
26. Оптичні окулярні стекла та їх застосування. Контактні лінзи та їх застосування.
27. Об'єм та довжина акомодативної системи, її зв'язок з рефракцією. Найдальша та найближча точки ясного зору. Акомодативна та її вікові зміни. Пресбіопія.
28. Гіперметропія, її клініка, діагностика та корекція.
29. Міопія, клініка, причини розвитку. Ускладнення короткозорості. Профілактика прогресування міопії.
30. Астигматизм, його види та корекція.
31. Аномалії положення повік (ентропіон, ектропіон, птоз, лагофтальм). Причини їх виникнення, клініка, методи лікування.
32. Запальні захворювання повік, ячмінь, халязіон. Клініка, лікування.

33. Блефарити, їх клініка та лікування
34. Дакріостит дорослих та немовлят, його етіологія, клініка, лікування.
35. Запальні захворювання орбіти (остеоперіостит, флегмона орбіти, тромбоз печеристої пазухи), клініка та лікування.
36. Методи дослідження переднього відрізка ока (фокальне, біфокальне освітлення, біомікроскопія).
37. Методи дослідження оптичних середовищ ока
38. Клінічний перебіг та методи лікування гострих запалень слизової оболонки.
39. Клінічні вияви, етіологія та методи лікування хронічних кон'юнктивітів. 40. Аденовірусні кон'юнктивіти. Їх клініка та лікування.
41. Дифтерія ока, її клініка, діагностика, лікування.
42. Класифікація кератитів. Загальні принципи їх лікування. Клініка та наслідки кератитів. .
43. Повзуча виразка рогової оболонки, її клініка та лікування.
44. Паренхіматозний кератит. Його клініка та лікування.
45. Герпетичні кератити. Їх діагностика та лікування.
46. Серозний іридоцикліт. Його клінічні особливості, перебіг, діагностика.
47. Клінічні ознаки фібринозного іридоцикліту, етіологія, патогенез, методи лікування. Ускладнення та наслідки іридоциклітів.
48. Глаукома, класифікація глаукоми. Методи ранньої діагностики глаукоми. Значення диспансерного обстеження хворих на глаукому.
49. Клінічні форми первинної глаукоми, лікування.
50. Диференційна діагностика первинної глаукоми та катаракти.
51. Гострий напад глаукоми, його клініка. Диференційна діагностика з іридоциклітом.
52. Невідкладна допомога при гострому приступі глаукоми.
53. Вторинна глаукома, її причини, клініка лікування.
54. Природжена глаукома, її причини, клініка і лікування.
55. Аномалії положення кришталика діагностика ускладнення, лікування.
56. Природжена катаракта Клініка діагностика методи лікування.
57. Стадії розвитку старечої катаракти. Діагностика та лікування.
58. Діагностика та лікування консервативне початкової стадії старечої катаракти.

59. Травматична катаракта . Особливості її перебігу, ускладнення, хірургічне лікування.
60. Ускладнена катаракта, її причини, клініка лікування.
61. Вторинна катаракта, її клініка, причини виникнення, хірургічне лікування.
62. Афекція, її ознаки, корекція.
63. Головні умови біокулярного зору. Значення біокулярного зору у виборі професії.
64. Співдружня косоокість, діагностика, види.
65. Прихована косоокість, клініка діагностика.
66. Уявна косоокість, клініка діагностика.
67. Принципи лікування співдружньої косоокості.
68. Паралітична косоокість, її ознаки, диференційна діагностика методи лікування. Ознаки проникаючих поранень очного яблука. Невідкладна допомога при них.
69. Проникаючі поранення очей, ускладнені наявністю стороннього тіла. Методи локалізації стороннього тіла в оці.
70. Принципи видалення внутрішньоочних сторонніх тіл при проникаючих пораненнях очей.
71. Ускладнення проникаючих поранень.
72. Ендофтальміт та панофтальміт, металози, симпатичне запалення, їх клініка, профілактика, лікування.
73. Контузії очного яблука їх прояви та лікування.
74. Сторонні тіла рогівки та невідкладна допомога при них.
75. Електрофтальмія, її клінічні прояви та перша допомога.
76. Хімічні опіки очей, клініка, невідкладна допомога.
77. Термічні опіки очей, клініка, невідкладна допомога.
78. Внутрішньоочні пухлини, клінічний перебіг, лікування.
79. Виявлення агравації та симуляції. Контрольні методи виявлення гостроти зору.
80. Встановлення групи інвалідності внаслідок порушення зору.
- 81.Офтальмоскопія. Її види.
82. Картина нормального очного дна.
83. Клініка невриту зорового нерву. Причини, диференційна діагностика з застійним диском зорового нерву.
84. Офтальмоскопічна картина застійного диску зорового нерву. Значення його у діагностиці пухлин мозку.
85. Зміни очного дна при гіпертонічній хворобі.

- 86. Зміни очного дна та цукровому діабеті.
- 87. Зміни очного дна при захворюваннях крові.
- 88. Зміни очного дна при СНІД.
- 89. Відшарування сітківки, етіологія, клініка, лікування.
- 90. Гострі порушення кровообігу сітківки. Причини, клініка, лікування.

Політика виставлення балів.

Оцінка з дисципліни

Оцінка з дисципліни визначається як середнє арифметичне балів за всі семестри, протягом яких вивчалась дисципліна, які переводяться у 100-бальну шкалу ЕСТС (таблиця) з додаванням балів, одержаних безпосередньо на іспиті.

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЕСТС	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано
35-59	FX	незадовільно	

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за вивчення дисципліни – 100 балів, мінімальна кількість балів становить 60.

Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі практичні заняття та іспит. Якщо іспит не складено, встановлюються дати перескладання під час канікул, до початку наступного семестру.

Студенти, які не були допущені до іспиту, або не склали його мають право на ліквідацію поточної академічної заборгованості та перескладання іспиту в межах поточного семестру, а також у затверджений за графіком навчального

процесу термін впродовж двох тижнів під час зимових, або літніх канікул після завершення відповідного семестру, або навчального року.

Навчальна література

Базова

1. Очні хвороби. За редакцією Г.Д.Жабоедова, М.М.Сергієнко, К.: "Здоров'я", 1999.-310с.
2. Терапевтична офтальмологія. Посібник з офтальмології. За редакцією Г.Д. Жабоедова, А.О. Ватченко, К.: "Здоров'я", 2003.-133 с.
3. Клініка Вілса. Діагностика і лікування очних захворювань. За редакцією Дугласа Каллома та Бенджаміна Чанга. Медицина світу - 1999 р.-492 с.
4. Детская офтальмология. Д.Тейлор, К.Хойт. Перевод с английского. Москва изд-во Бином. 2002 - 247 с.
5. Офтальмологія. Вильгельма Хаппе. Перевод с немецкого. Москва: Медпресс-информ, 2004 - 352с.
6. Глазные болезни: Учебник / Под редакц. Копаевой В.Г. М.: «Медицина». 2002.-560с.

Допоміжна

1. Глазные болезни и травмы Е.Е.Сомов «СПб». 2002 - 236 с.
2. Клиническая офтальмология / Под редакц. Джек Дж.

Політика курсу

Щоб досягти цілей навчання і успішно пройти курс, необхідно: з першого дня включитися в роботу; регулярно відвідувати лекції; читати матеріал попередньо, до його розгляду на практичному занятті; не спізнюватися і не пропускати заняття; приходити на кафедру одягнутими у медичний халат, мати змінне взуття, мати при собі зошит, ручку; виконувати всі необхідні завдання і працювати щодня; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися за допомогою і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Вимоги викладачів. Обов'язково враховується присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; недопустиме користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; не допустиме списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання . НЕ допускаються пропуски практичних занять з не поважної

причини.

Академічна мобільність. Під час вивчення дисципліни «Офтальмологія» передбачена академічна мобільність, взаємозамінність залікових кредитів (обсяг 1 кредиту 30 годин). Студенти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально.

Плагіат, академічна доброчесність. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття.

Поведінка в аудиторії. Особливості розташування аудиторії потребують дотримання певних правил поведінки: 1) вхід до аудиторії здійснюється за наявності змінного взуття, чи бахіл; 2) спілкування між студентами проводиться у коректній формі та не голосно; 3) паління у перерві лекції - не допустиме.

Не допускаються запізнення студентів на лекцію.